

Multiwyszukiwarka Summon i programy do zarządzania bibliografią jako przykłady wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjnych w BUWr

Summon MultiSearch Engine and bibliography management programs as examples of modern Information Technologies application in Wrocław University Library

Abstrakt:

W artykule przedstawiono rozwiązania zaimplementowane w 2014 roku w Bibliotece Uniwersytetu Wrocławskiego: multiwyszukiwarka Summon i program do zarządzania bibliografią Mendeley. Wymieniono cechy obu programów na tle innych dostępnych na rynku narzędzi o podobnym przeznaczeniu. Zaprezentowano zalety uczestnictwa Uniwersytetu Wrocławskiego w programie pilotażowym Mendeley Premium, podkreślając, że obok Uniwersytetu Jagiellońskiego, jako druga uczelnia w Polsce, miał możliwość bezpłatnego korzystania z rozszerzonej wersji programu. W artykule przedstawiono także korzyści płynące z wykorzystania nowoczesnych narzędzi informatycznych wprowadzających biblioteki uczelniane w erę cyfrową.

Abstract:

The article describes the solutions implemented in 2014 in Wrocław University Library, namely Summon MultiSearch Engine and Mendeley – a program for bibliography management. The characteristics of the two is given against the background of other tools of similar purpose available on the market. It also presents the advantages of University of Wrocław's participation in Mendeley Premium pilot program highlighting the fact that apart from Jagiellonian University, University of Wrocław as the second university in Poland had a possibility of using its extended version. The article also points at the benefits of using modern information tools leading libraries into the digital era.

Słowa kluczowe:

multiwyszukiwarka Summon, programy do zarządzania bibliografią, Mendeley Premium, program pilotażowy

Keywords:

Summon MultiSearch Engine, bibliography management programs, Mendeley Premium, pilot program

Wstęp

W czasach powszechnego dostępu do zasobów cyfrowych i stale zwiększającej się liczby dostępnych baz danych przydatnym narzędziem, z punktu widzenia użytkowników i bibliotekarzy, stają się multiwyszukiwarki. Umożliwiają one szybkie przeszukiwanie zróżnicowanych zasobów informacyjnych za pomocą jednego okna. Multiwyszukiwarki dają użytkownikowi łatwy dostęp do informacji o zasobach, niezależnie od ich formatu oraz lokalizacji. Profesjonalne multiwyszukiwarki naukowe posiadają rozwiązania własnościowe. Korzystanie z nich wymaga płatnej subskrypcji (Primo, Summon, EBS) [2, s. 93].

Aktualnie, uczelnie wyższe w Polsce korzystają głównie z trzech dostawców multiwyszukiwarek:

- EBSCO Publishing – multiwyszukiwarka EBSCO Discovery Service – EDS,
- Aleph Polska – multiwyszukiwarka PRIMO,
- Proquest – multiwyszukiwarka Summon.

Wszystkie multiwyszukiwarki oferują następujące możliwości: przeszukiwanie za pomocą jednego okna wszystkich zindeksowanych zasobów bibliotecznych, pełna opcja customizacji oprogramowania, zawężanie wyników wyszukiwania do najbardziej pożądanых grup źródeł, linkowanie dające dostęp do pełnego tekstu artykułu z e-czasopisma czy rozdziału z e-booka, niezależnie od wydawcy czy dostawcy. Ponadto, PRIMO zawiera opcje personalizacji kont użytkowników, EDS zapewnia możliwość eksportu danych oraz tworzenie własnych folderów.

Każdy pracownik naukowy w swojej karierze spotkał się z koniecznością utworzenia bibliografii załącznikowej. Ręczne tworzenie bibliografii to proces żmudny i czasochłonny. Wydawnictwa mediów cyfrowych wychodząc naprzeciw oczekiwaniom naukowców dostarczają programy do zarządzania bibliografią, które umożliwiają tworzenie określonych form bibliografii w sposób bardzo łatwy, często ograniczający się do kilku kliknięć myszą.

Użytkownicy mają możliwość korzystania w swojej pracy m.in. z menedżerów bibliografii, takich jak: Mendeley firmy Elsevier, RefWorks firmy Proquest i EndNote firmy Thomson Reuters.

Programy do zarządzania bibliografią umożliwiają m.in.:

- pracę z dokumentami w formacie PDF,
- bezpośrednie pobieranie artykułów z witryn internetowych,
- dodawanie artykułów do zasobów menedżerów,
- wstawianie cytacji w odpowiednim stylu cytowania,
- automatyczną zmianę stylu bibliografii,
- tworzenie własnej bazy danych prac i artykułów,

- zarządzanie folderami i plikami,
- automatyczne generowanie bibliografii i szybką zmianę jej stylu.

Stosowanie najnowszych technologii, adresowanych do szeroko rozumianego środowiska akademickiego, pozwala znacznie ułatwić prace związane z przeszukiwaniem źródeł informacji i tekstem, oszczędzając cenny czas użytkowników.

1. Przegląd multiwyszukiwarek w polskich uczelniach wyższych

Obecnie sytuacja wykorzystywania multiwyszukiwarek na rynku polskim zmienia się w sposób bardzo dynamiczny. Niejednokrotnie biblioteki uczelniane decydują się na ich testowanie, rozważając opcje zakupu, po czym niektóre po kilku latach z nich rezygnują.

13 października 2011 roku w ramach Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickiej Szkół Polskich powołano Zespół roboczy ds. multiwyszukiwarek. W jego skład weszli przedstawiciele m.in. Biblioteki Głównej AGH, Politechniki Łódzkiej, Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej. Zadaniem zespołu było opracowanie zestawienia, które porównywałby możliwości multiwyszukiwarek, efektywność wyszukiwania oraz koszty związane z implementacją [1].

We wrześniu 2012 r. zespół zakończył pracę. Pod uwagę wzięto głównie multiwyszukiwarki trzech firm: EBSCO Publishing, Proquest i Aleph Polska [12, s. 3].

Wyszukiwarka EDS firmy EBSCO jest serwisem zintegrowanego przeszukiwania zasobów bibliotecznych. Pierwszą uczelnią która wdrożyła multiwyszukiwarkę EBSCO Discovery Service był Uniwersytet Warszawski. Implementacji dokonano w kwietniu 2011 roku [2, s. 3]. EDS umożliwia użytkownikom łatwy i szybki dostęp do zasobów, zapewnia pełne indeksowanie najważniejszych specjalistycznych baz wydawców prenumerowanych przez daną instytucję, w tym z dziedzinowych baz bibliograficznych zawierających bogate metadane, pochodzące ze specjalistycznych tezaurusów. Wygląd interfejsu EDS może zostać dopasowany do stylistyki strony internetowej danej biblioteki. Współpracuje ona z systemami HAN i Proxy. EBSCO Discovery System posiadają m.in. Politechnika Wrocławska, Biblioteka Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Biblioteka Główna Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

W kwietniu 2012 roku wrocławska Dolnośląska Biblioteka Publiczna wprowadziła dla swoich użytkowników multiwyszukiwarkę PRIMO. Biblioteka Publiczna w Boleśławcu zaczęła korzystać z PRIMO już w grudniu 2010 roku, natomiast to Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu zarządza i administruje systemem [3, s. 4]. Pełny dostęp do zasobów bibliotecznych (w szczególności komercyjnych baz danych) mają jedynie zalogowani użytkownicy, którzy muszą znajdować się na obszarze objętym komputerową siecią biblioteczną [4, s. 154]. Program umożliwia również tworzenie

własnych folderów przez użytkowników tzw. E-pólek. Obecnie, oprócz DBP multiwyszukiwarkę PRIMO posiadają również Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej, Biblioteka Politechniki Śląskiej w Gliwicach oraz Biblioteka Główna Wojskowej Akademii Technicznej.

Firma Proquest z połączenia firmy Serials Solutions wypuściła na rynek multiwyszukiwarkę Summon. W kwietniu 2012 po czterech miesiącach implementacji multiwyszukiwarkę udostępniła Politechnika Warszawska [1, s. 3,]. Summon to tzw. narzędzie do odkrywania informacji i zarządzania nimi. Podobnie jak EDS przeszukuje kilkadziesiąt milionów rekordów metadanych i przekierowuje użytkownika do pełnej zawartości artykułów z czasopism, rozdziałów z książek.

Summon został również zaimplementowany na UW r. od 1 stycznia 2014 r. Prace wdrożeniowe rozpoczęły się cztery miesiące wcześniej. Zapoczątkowane zostały szkoleniami dla przyszłych administratorów i potencjalnych użytkowników. Pierwsze zasoby Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu zostały podłączone do Summona przez firmę ABE-IPS z Warszawy, obecnie obsługę Summona przejęła firma Proquest.

Do multiwyszukiwarki zostały podpięte następujące zasoby biblioteczne:

- Katalog OPAC (główny katalog książek BUWr)
- Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego (BCUWr)
- Wszystkie subskrybowane przez BUWr źródła elektroniczne (EBSCO, JSTOR etc.)

2. Multiwyszukiwarka Summon

Multiwyszukiwarka Summon firmy Proquest to narzędzie SaaS (*Software-as-a-Service*), umożliwiające przeszukiwanie wszystkich zindeksowanych rozproszonych zasobów bibliotecznych w jednym miejscu, za pomocą jednego okna.

Przy wykorzystaniu multiwyszukiwarki Summom użytkownik ma możliwość uzyskania informacji odnośnie dostępności zasobów informacyjnych z wszelkich typów źródeł. Multiwyszukiwarka przeszukuje po słowach kluczowych bieżące i archiwalne publikacje, licencjonowane zasoby elektroniczne oraz wskazuje na ich dostępność. Linkuje do elektronicznych platform wydawców, katalogu lokalnego biblioteki, Biblioteki Cyfrowej Uniwersytetu Wrocławskiego, bibliotecznego repozytorium, itp., generując wyniki wyszukiwania również spośród licencjonowanych elektronicznych baz danych, czasopism i książek elektronicznych oraz zapewnia dostęp do pełnotekstowych e-źródeł, indeksowanych w systemie Open Access.

Pomoc | O Summonie | Opinie | polski

Szukaj
Wyszukiwanie zaawansowane

Zachowaj ustawienia wyszukiwania
Nowe wyszukiwanie

Wyniki wyszukiwania: Twoje wyszukiwanie **sea biology** zwróciło **717 572** wyników

Doprecyzuj wyniki

☐ Pozycje z pełnym tekstem on-line

☐ Zawęż do artykułów z publikacji naukowych, także recenzowanych

☐ Nie uwzględniaj artykułów z gazet

☐ Pozycje w katalogu bibliotecznym

☐ Dodaj wyniki spoza kolekcji bibliecznych

▼ Typ zawartości

☒ Dowolne

☐ Artykuł z czasopisma (465 183)

☐ Książka / eBook (90 684)

☐ Artykuł z gazety (51 010)

☐ Dysertacja (35 355)

☐ Artykuł z publikacji popularnej (23 972)

☐ Artykuł w czasopiśmie (19 508)

[więcej...](#)

Trafność
🖨️
📶

Rekomendacja: Znaleźliśmy jedną lub więcej wyspecjalizowanych kolekcji, które mogą okazać się pomocne.

- **AGRICOLA** - The catalog and index to the collections of the National Agricultural Library, as well as a primary public source for world-wide access to agricultural information

Sea Urchins : Biology and Ecology

online

Autor : Lawrence, John M

05/2013, 3, Developments in Aquaculture and Fisheries Science, ISBN 9780123964915, p. 559

This fully revised and expanded edition of **Sea Urchins** provides a wide-ranging understanding of the **biology** and ecology of this key component of the world's oceans... **Ecology, Sea urchins**

eBook: [Pozycje z pełnym tekstem on-line](#)

Deep sea biology

online

Autor : Bett, Brian

Marine Pollution Bulletin, ISSN 0025-326X, 1991, Tom 22, Numer 9, pp. 471 - 472

MARINE & FRESHWATER BIOLOGY, ENVIRONMENTAL SCIENCES

Artykuł z czasopisma: [Opis bibliograficzny online](#)

Cited by 0 (Web of Science™)

Marine biology: Sea creatures adapt to acid

online

Ryc. 1. Multiwyszukiwarka Summon BUWr.

Doprecyzuj wyniki

☐ Pozycje z pełnym tekstem on-line

☐ Zawęż do artykułów z publikacji naukowych, także recenzowanych

☐ Nie uwzględniaj artykułów z gazet

☐ Pozycje w katalogu bibliotecznym

☐ Dodaj wyniki spoza kolekcji bibliecznych

▼ Typ zawartości

☒ Dowolne

☐ Artykuł z czasopisma (465 183)

☐ Książka / eBook (90 684)

☐ Artykuł z gazety (51 010)

☐ Dysertacja (35 355)

☐ Artykuł z publikacji popularnej (23 972)

☐ Artykuł w czasopiśmie (19 508)

[więcej...](#)

Rekomenda pomocne.
• **AGRICOLA** as a prima

Sea Urchins : B

online

Aut 05/2013, This bio

eBook

Deep sea biolo

online

Aut Mar 2013, MA

eBook

Marine biology

online

Nat

eBook

Deep-sea biolo

online

Aut

▼ Data publikacji

Dowolne

do

do

Zaktualizuj Wyczyść

▼ Biblioteka

☒ Dowolne

☐ Biblioteka Uniwersytecka (2)

▼ Język

☒ Dowolne

☐ angielski (696 141)

☐ hiszpański (6 004)

☐ francuski (1 881)

☐ niemiecki (1 163)

☐ rosyjski (637)

☐ chiński (616)

[więcej...](#)

Evolutionary crossroads i

online

Autor : McClay, Development, Embryos of the model organism Sea urchin

Artykuł z czasopisma: [Pozycje z pełnym tekstem on-line](#)

Marine Biology: Biology

online

12/2002, ISBN ...Front CoverT Editor PUBLIS Zoology Gener

eBook: [Pozycje z pełnym tekstem on-line](#)

The Biology of Sea Turtle

online

Autor : Wynek 2013, 1, Marin Since the first matured in wa: Sea turtles, Bi

eBook: [Pozycje z pełnym tekstem on-line](#)

Ryc. 2. Fasetowanie w multiwyszukiwarce Summon BUWr.

Summon posiada usprawnione funkcje kontekstowej nawigacji i naprowadzania. Usługa wyszukiwania zbudowana jest wokół jednolitego indeksu zwracającego pojedynczy, zunifikowany zestaw wyników w postaci jednej, uszeregowanej zgodnie z kryteriami wyszukiwania listy, na szczycie której znajdują się najbardziej relewantne wyniki.

Dużą zaletą multiwyszukiwarki Summon jest wielość kryteriów, według których można zawężyć wyniki wyszukiwania. Wyszukiwane mogą być pozycje online z pełnym tekstem, artykuły z publikacji naukowych (recenzowanych) i/lub pozycje w katalogu bibliotecznym, bądź też mogą być dołączane pozycje spoza kolekcji bibliecznych. Inne kryteria wyszukiwania to: typ zawartości, hasła przedmiotowe, data publikacji, język, lokalizacja dokumentów [3, s. 46].

Summon pozwala użytkownikowi efektywnie wyszukiwać i nawigować przez wszystkie zasoby biblieczne, w sposób zaspokajający jego oczekiwania oraz adaptować elementy Summona do swych własnych potrzeb.

W praktyce, każda baza może zostać zaindeksowana w multiwyszukiwarce Summon: zarówno baza pełnotekstowa, jak i abstraktowa, w formacie obsługiwany przez Serials Solution bądź innym, uzgodnionym z dostawcą [3, s. 6].

Lista obsługiwanych metod udostępniania danych, uporządkowana według najbardziej preferowanych przez Serials Solutions:

- przekazanie na serwer FTP (Serials Solutions lub dostawcy bazy),
- udostępnienie danych przez protokół OAI-PMH (Dublin Core),
- pobieranie danych bezpośrednio ze strony XML/HTML dostawcy bazy (wymaga uprzedniej ewaluacji strony przez Serials Solutions),
- opracowanie niestandardowego sposobu pobierania danych, np. API dostawcy bazy (wymaga uzgodnień z Serials Solutions),
- przesłanie danych na fizycznym nośniku, jak: HDD, CD, DVD, USB (wymaga wcześniejszego uzgodnienia).

Lista obsługiwanych formatów danych:

Pełne teksty:

- XML w Dublin Core/XML z NLM dtd/XML z ONIX dtd/XML z własnym dtd/ własny XML bez dtd,
- DCHTML,
- HTML,
- format dostawcy bazy (wymaga uprzedniej ewaluacji przez Serials Solutions),
- PDF (zapisanych w formie tekstowej).
- Metadane:
- tekst rozdzielany (TSV lub CSV),

- XML w Dublin Core/XML z NLM dtd/XML z ONIX dtd/XML z własnym dtd/ własny XML bez dtd,
- ONIX dla danych dot. Książek,
- MARC21/MARC UNIMARC (binarny – nie ascii)/MARCXML,
- arkusze (XLS, XLSX i inne),
- DCHTML,
- HTML,
- JSON,
- MAB (Niemcy i Austria),
- format dostawcy bazy (wymaga uprzedniej ewaluacji przez Serials Solutions).

Wymagane zestawy metadanych (preferowane są wszystkie, lecz oznaczone **boldem** zostały te, które stanowią niezbędne minimum):

Czasopisma / gazety:

- ISSN, **Tytuł**, **URL na poziomie tytułu**, Data pierwszego zeszytu, Data ostatniego zeszytu, Embargo (jeżeli istnieje), Kategorie tematyczne, Opis czasopisma, Wydawca, Pełny tekst

E-książki:

- ISBN, **Tytuł**, **URL na poziomie tytułu**, Autorzy, Redaktorzy, Wydawca, Data publikacji, Edycja, Kategorie tematyczne, Opis książki, Liczba stron, Pełny tekst,

Artykuły z czasopism/gazet:

- ISSN, Tytuł artykułu, Tytuł publikacji, Tom, Zeszyt, Strona początkowa, Strona końcowa, Liczba stron, URL, Autorzy, Streszczenie, Kategorie tematyczne, Wydawca, Pełny tekst

Rozdziały z książek:

- ISBN, Tytuł rozdziału, Tytuł książki, URL, Autorzy, Redaktorzy, Wydawca, Data publikacji, Edycja, Kategorie tematyczne, Opis książki, Strona początkowa, Strona końcowa, Liczba stron, Numer rozdziału, Pełny tekst [1, s. 6].

3. Summon a katalog komputerowy OPAC

Multiwyszukiwarka Summon przeszukuje zintegrowane zasoby biblioteczne za pomocą jednego okna. Zwalnia to użytkownika z konieczności przeszukiwania każdej bazy z osobna. Użytkownik nie musi posiadać wiedzy o wszystkich zasobach biblioteki a pomimo to otrzymuje pełną listę wyników uszeregowaną według relewantności.

Summon zapewnia w łatwy sposób dostęp do pełnotekstowych, jak i abstraktowych zasobów elektronicznych subskrybowanych przez Bibliotekę. Umożliwia dosto-

sowanie wyglądu strony do potrzeb biblioteki i jej użytkowników, przez co korzystanie z niej jest bardziej przyjazne dla odbiorców.

Szerokie możliwości fasetowania wyników dostarczają użytkownikowi znacznie bardziej precyzyjną odpowiedź na skierowane do systemu zapytanie.

Korzystanie z Summona pozwala zaoszczędzić czas użytkownika do kilku minut i znacznie zwiększa satysfakcję z użytkowania zasobów.

4. Przegląd menadżerów bibliografii

Praca naukowa wymaga korzystania z różnego rodzaju źródeł informacji, w tym opublikowanych prac innych autorów w postaci książek i artykułów z czasopism, jak też informacji zamieszczonych na stronach internetowych. W zbieraniu materiałów i przygotowaniu publikacji pomocne są programy narzędziowe do zarządzania bibliografią.

Główne zalety tych programów to:

- przeszukiwanie baz danych i katalogów online,
- przenoszenie wybranych opisów bibliograficznych do swoich folderów,
- możliwość automatycznego tworzenia przypisów i bibliografii załącznikowej,
- możliwość wyboru odpowiedniego stylu bibliograficznego.

Wśród wielu dostępnych na rynku programów do zarządzania bibliografią, czyli menadżerów bibliografii: Mendeley, EndNote, Zotero, RefWorks, Citavi, przedstawiono poniżej 3 wybrane programy, z których użytkownicy Biblioteki Uniwersyteckiej korzystają najczęściej:

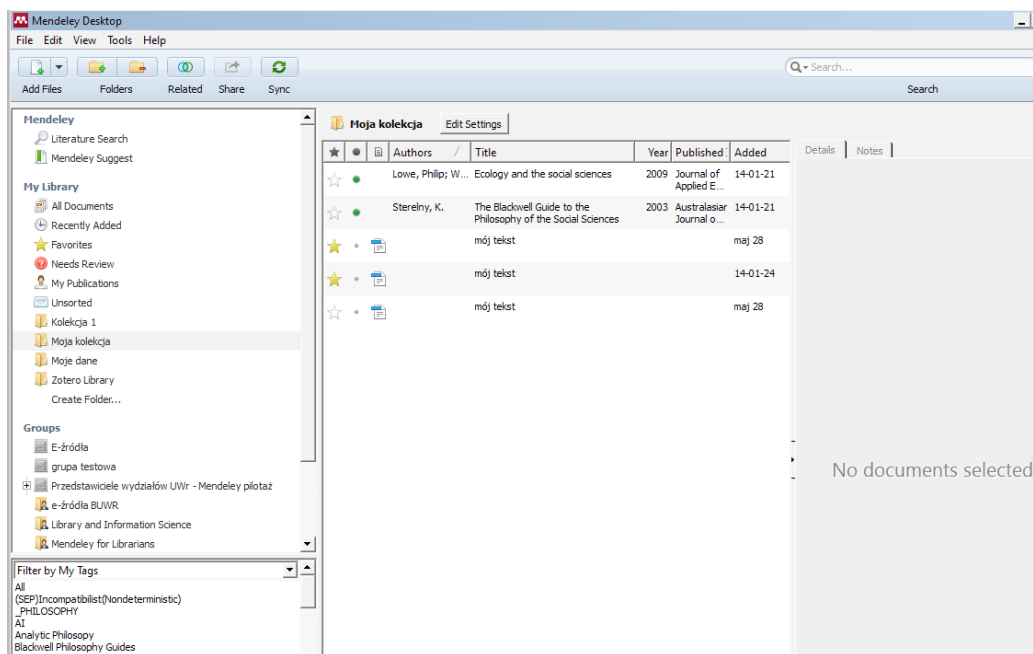
4.1. Mendeley

Mendeley to system zarządzania przygotowywaniem publikacji, który pozwala lepiej zorganizować pracę badawczą, współpracować z innymi w trybie online, a także zapoznać się z najnowszymi rezultatami badań; ułatwia gromadzenie interesujących źródeł informacji, ich organizowanie, cytowanie, a także dzielenie się nimi z innymi badaczami.

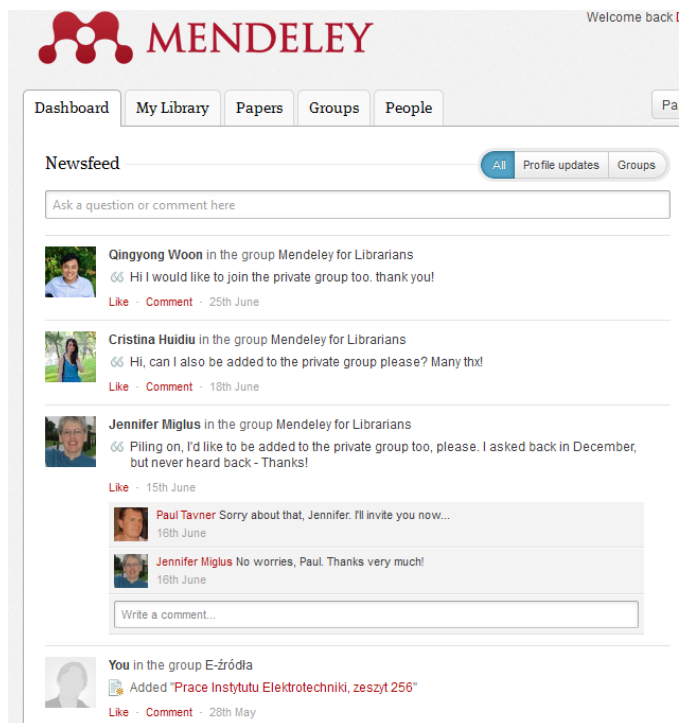
Program umożliwia:

- automatyczne generowanie bibliografii,
- łatwe importowanie publikacji (artykułów),
- odnajdowanie relewantnych publikacji, opierając się na tym, co się aktualnie czyta,
- dostęp online do własnych publikacji z dowolnego miejsca, w którym się przebywa,
- korzystanie z publikacji na urządzeniach mobilnych (iPhone).

Mendeley funkcjonuje w dwóch zsynchronizowanych ze sobą wersjach: *Mendeley Web* i *Mendeley Desktop*. Dostępne są dwie opcje programu: darmowa *Basic* i płatna *Premium*, różniące się od siebie parametrami i możliwościami.

Ryc. 3. Mendeley Desktop.

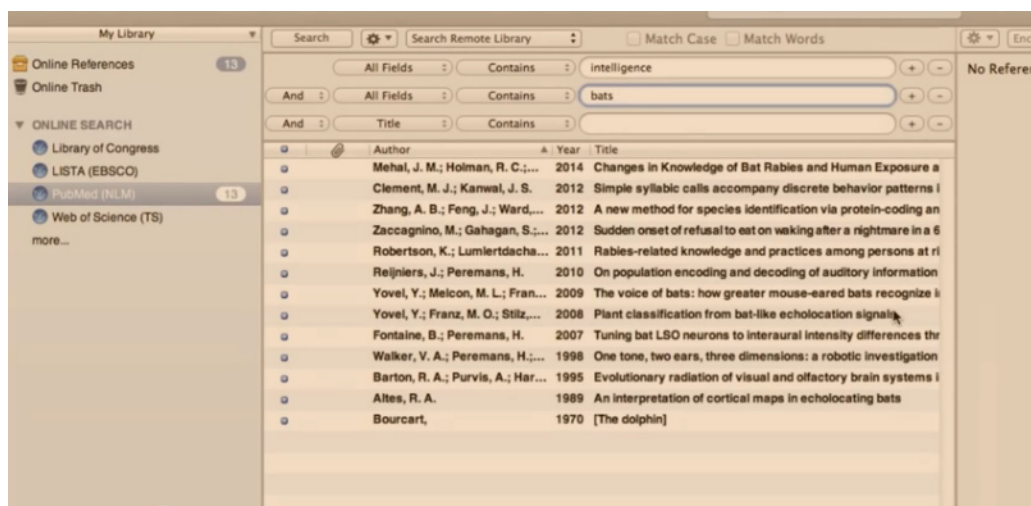
Ryc. 4. Mendeley Web.

4.2. EndNote

EndNote to program służący do gromadzenia opisów bibliograficznych i tworzenia, na ich podstawie, przypisów oraz bibliografii załącznikowej.

Program umożliwia:

- przeszukiwanie baz danych dostępnych za pośrednictwem Internetu i katalogów online,
- szybkie i łatwe gromadzenie informacji bibliograficznych z katalogów bibliotecznych,
- przenoszenie wybranych opisów bibliograficznych do swoich folderów utworzonych w programie – poprzez ręczne wpisanie opisów, bezpośredni import z przeglądanych baz danych i/lub dysku komputera (z plików tekstowych o rozszerzeniu .txt),
- automatyczne tworzenie przypisów i bibliografii załącznikowej w odpowiednim stylu cytowania;
- dobór odpowiedniego formatu opisu bibliograficznego,
- dzielenie się posiadanymi danymi bibliograficznymi z innymi osobami [10].

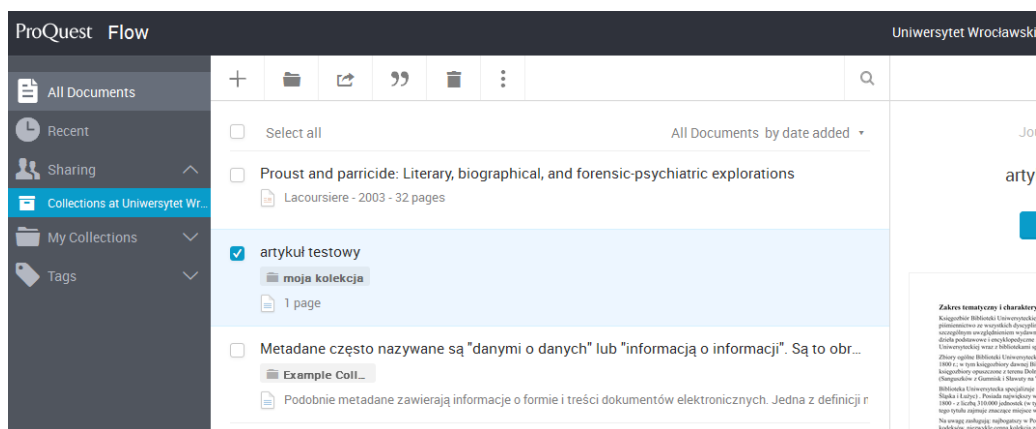
Ryc. 5. EndNote.

4.3. RefWorks

RefWorks to program do zarządzania danymi i tworzenia bibliografii załącznikowej. Pozwala na tworzenie własnych baz bibliograficznych. Umożliwia też organizowanie swoich danych, dzielenie się nimi z innymi, a także wykorzystywanie ich w swoich pracach naukowych.

Program umożliwia:

- tworzenie własnych baz bibliograficznych [11],
- dzielenie się swoimi dokumentami z innymi użytkownikami; udostępnianie dokumentów poprzez wspólne adnotacje,
- automatyczne formatowanie przypisów i bibliografii według różnorodnych standardów, stylów i wymogów redakcyjnych,
- import danych z baz danych, stron www, katalogów online,
- import metadanych zapisanych w innych formatach,
- ręczne dodawanie odnośników oraz załączanie pełnych tekstów do zgromadzonych rekordów,
- automatyczne rozpoznawanie dodawanych dokumentów,
- wykorzystanie wbudowanych funkcji odczytu dokumentów z możliwością powiększania tekstu,
- obsługę 8 języków w interfejsie użytkownika.

Ryc. 6. RefWorks Flow.

5. Mendeley – możliwości i zalety

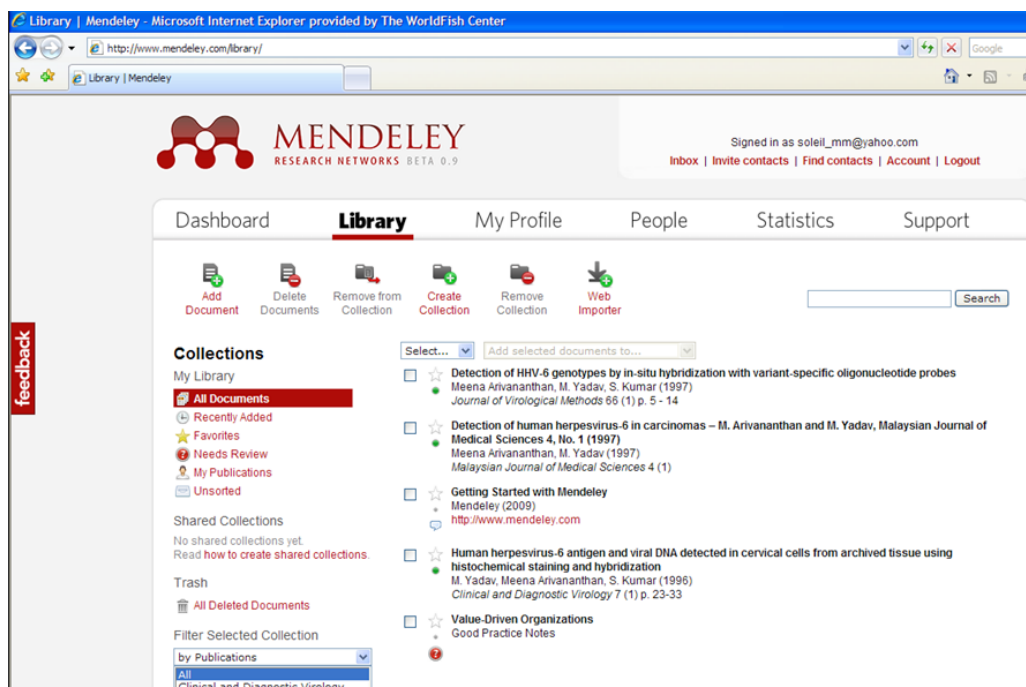
Mendeley jest dostępnym dla użytkowników narzędziem do zarządzania bibliografią firmy Elsevier. Posiada dwie zsynchronizowane ze sobą opcje *Mendeley Desktop* i *Mendeley Web*. Wersje *Mendeley Desktop* instaluje się na PC bez względu na zainstalowane oprogramowanie, natomiast wersja Web łączy w sobie cechy wirtualnej chmury, w której przechowywane są dane.

Mendeley umożliwia korzystanie z dwóch rodzajów kont, bezpłatnego *Basic* i płatnego *Premium*. Mendeley posiada również wersję instytucjonalną [6].

Różnią się one dostępnym miejscem na dysku, ilością możliwych grup współpracy i ich liczebnością.

Tworząc bezpłatne konto w wersji Basic użytkownik otrzymuje 2 GB przestrzeni dyskowej dostępnej w chmurze do indywidualnego użytku, 100 MB przestrzeni dyskowej dostępnej w chmurze do pracy grupowej, możliwość utworzenia jednej grupy prywatnej, złożonej maksymalnie z 3 członków.

Wersja Premium odpowiednio: 5 GB przestrzeni dyskowej dostępnej w chmurze do wykorzystania dla indywidualnego użytkownika, 20 GB przestrzeni dyskowej dostępnej w chmurze współdzielonej przy pracy grupowej, możliwość utworzenia nielimitowanej liczby grup o liczebności do 25 członków każda [6, 8].

Ryc. 7. Mendeley.

Łączy również w sobie cechy czytnika pdf umożliwiające dodawanie notatek, tagów, zakreślania treści oraz czytania pełnoekranowego [13].

Mendeley ma bardzo rozwiniętą funkcję społecznościową, przez co umożliwia udostępnienie swojego dorobku naukowego w środowisku naukowym całego świata.

Współpracuje z edytorami tekstów *Microsoft Word* i *OpenOffice* automatycznie wstawiając przypisy i bibliografię. Za jego pośrednictwem możemy importować dokumenty z różnych stron internetowych. Pozwala na dzielenie się plikami i tworzenie specjalnych kolekcji a także statystyk czytelnictwa interesujących artykułów, autorów i publikacji [7].

Mendeley dysponuje ponad 7 000 stylów cytowania; umożliwia również tworzenie własnego stylu. Obecnie Mendeley nie posiada polskiego stylu cytowania zgodnego z aktualną Polską Normą z 2012 roku.

Istnieje wersja programu Mendeley na urządzenia mobilne, lecz niestety nie dotyczy to urządzeń z systemem Android.

6. Program pilotażowy *Mendeley Premium* na Uniwersytecie Wrocławskim

W roku 2014 Uniwersytet Wrocławski wraz z Biblioteką Uniwersytecką wziął udział w programie pilotażowej implementacji Mendeley'a na naszej Uczelni. Mendeley w wersji *Basic* jest open source'owym programem do zarządzania bibliografią, wzbogaconym o dodatkowe funkcjonalności m.in. możliwość prowadzenia sieciowej współpracy grupowej. Narzędzie to znalazło entuzjastów na naszej Uczelni, czego wyrazem był list Prorektora ds. badań naukowych i współpracy z zagranicą prof. dr hab. Adama Jezierskiego w tej sprawie, skierowany głównie do pracowników i doktorantów Uniwersytetu Wrocławskiego [5].

W trakcie pilotażu pracownicy i studenci Uniwersytetu Wrocławskiego, posiadający skrzynki mailowe w domenie uniwersyteckiej lub ich subdomenach, mieli możliwość bezpłatnego zakładania kont Mendeley w wersji *Premium*.

W celu przybliżenia programu Mendeley potencjalnym użytkownikom przeprowadzono szereg działań:

- w Bibliotece Uniwersyteckiej powstała grupa „*Wroclaw Team*” złożona z bibliotekarzy z Oddziału Informacji Naukowej i pracowników Oddziału Komputeryzacji, która w cotygodniowych sesjach ustalała z przedstawicielem Elseviera Panią Jennifer Chang strategię promocji Mendeleya na UW,;
- na Uniwersytecie Wrocławskim powstała grupa robocza ds. wdrożenia Mendeleya, składająca się z przedstawicieli 10 wydziałów, która promowała program w swoich macierzystych jednostkach,
- na witrynie internetowej BUWr została umieszczona informacja o programie łącznie z linkami do filmików z instrukcją do upgrade'u kont, pełnym szkoleniem nagrany przez trenera z Elseviera [9],
- zorganizowano szkolenia przeprowadzone przez krakowskiego trenera Mendeley Panią Katarzynę Gacę,
- przeprowadzono szereg szkoleń (przez bibliotekarzy z OIN) w jednostkach wydziałowych,
- zorganizowano spotkanie z Kołem Naukowym Doktorantów z Wydziału Chemii,

- udzielano informacji telefonicznych i mailowych rozwiązujących bieżące problemy użytkowników pracujących z Mendeleyem,
- wspólnie z Pracownią Reprografii i Digitalizacji przygotowano materiały promocyjne: banerki i ulotki, które rozpropagowano na Wydziałach i w Bibliotekach Specjalistycznych.

Wszystkie powyższe działania upowszechniły Mendeleya na Uniwersytecie Wrocławskim, dzięki czemu wzrosło zainteresowanie programami do zarządzania bibliografią w środowisku naukowym UWr.

Program pilotażowy skutkowało założeniem ponad 300 kont, które po zakończeniu pilotażu funkcjonują nadal w tej wersji rozszerzonej.

Zakończenie

Rok 2014 obfitował we wdrożenia rozwiązań informatycznych w Bibliotece Uniwersyteckiej. Zaimplementowano multiwyszukiwarke Summon znacznie ułatwiającą pracę z zasobami bibliotecznymi oraz program do zarządzania bibliografią Mendeley skierowany przede wszystkim do użytkowników aktywnie pracujących z tekstem.

Oba te rozwiązania spotkały się z żywym zainteresowaniem ze strony środowiska naukowego, co odzwierciedlało się w licznych zapytaniach mailowych, telefonicznych i tych bezpośrednich kierowanych do pracowników Oddziału Informacji Naukowej oraz w odpowiedziach zamieszczonych w ankiecie skierowanej do użytkowników Summona, rok po wdrożeniu systemu.

Promowanie powyższych programów niosło za sobą zwiększenie wykorzystania bibliotecznych elektronicznych źródeł informacji. W odpowiedzi na zapotrzebowanie użytkowników obecnie wdrażana jest baza książek elektronicznych EBL firmy Proquest.

Bibliografia załącznikowa

1. MARCINEK, M. Bibliograficzne bazy danych i ich rola w rozwoju nauki, II Konferencja naukowa Konsorcjum BazTech, Poznań 17–19 kwietnia 2013, ss. 15.
2. ROMANIUK, R. S. Elektronika 8/2014, Czasopisma NT, Indeksy, Cytowania, Bazy danych, Wydawnictwa Cyfrowe, Bibliometria. Część 2: Warszawa, 2014, s. 91–101. DOI 10.15199/ELE-2014-117.
3. SZCZEPANIAK, J. Życie uczelni nr 127, Zmiany w e-zasobach Biblioteki Politechniki Łódzkiej. Łódź.

4. DAROWSKA, M. Po pierwsze! Doświadczenia z wdrożenia. Biblioteka Główna. Politechnika Śląska ; Konferencja „Biblioteka Akademicka: Infrastruktura – Uczelnia – Otoczenie”, Gliwice, 24–25.10.2013, [dostęp: 01.07.2015 r.]. Dostępny w Internecie: http://repolis.bg.polsl.pl/Content/20478/Darowska_Martyna_tekst.pdf, s. 153–163.
5. LIST REKTORA UNIWERYSTETU WROCŁAWSKIEGO W SPRAWIE MENDELEYA [dostęp: 05.07.2015 r.]. Dostępny w Internecie: http://www.bu.uni.wroc.pl/sites/default/files/mendeley/list_rektora_uwr.pdf.
6. MENDELEY, [dostęp: 02.07.2015 r.]. Dostępny w Internecie: www.mendeley.com.
7. MENDELEY. INTERNET W EDUKACJI I W PRACY NAUKOWEJ, [dostęp: 02.07.2015 r.]. Dostępny w Internecie: <https://internetwedukacjiwpracynaukowej.wordpress.com/tag/mendeley/>.
8. MENDELEY NA UNIWERSYTECIE JAGIELLOŃSKIM, [dostęp: 02.07.2015 r.]. Dostępny w Internecie: <http://pka.bj.uj.edu.pl/mendeley/kontopremium.html>.
9. MENDELEY NA WITRYNIE BUWR, [dostęp: 04.07.2015 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.bu.uni.wroc.pl/e-zrodla/mendeley>.
10. REFWORKS FLOW, [dostęp: 01.07.2015 r.]. Dostępny w Internecie: <http://biblioteka.gumed.edu.pl/dydaktyka/nim/index.php?page=refworks>.
11. REFWORKS FLOW, [dostęp: 01.07.2015 r.]. Dostępny w Internecie: http://szkolenia2.bg.pw.edu.pl/pl/pluginfile.php/368/mod_resource/content/2/Pierwsze%20kroki%20w%20RefWorks.pdf.
12. Sprawozdanie z działalności Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich za okres od września 2011 do września 2012., [dostęp: 01.07.2015 r.]. Dostępny w Internecie: http://kangur.uek.krakow.pl/kdbasp/wp-content/uploads/2013/11/sprawozdanie_2011_2012.pdf.
13. ZOTERO CZY MENDELEY, [dostęp: 02.07.2015 r.]. Dostępny w Internecie: http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/zotero-czy-mendeley.

